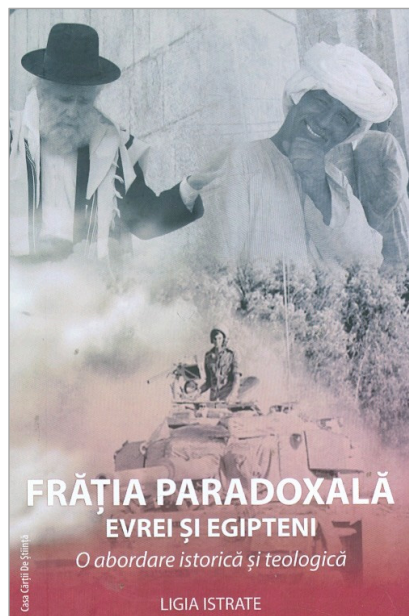

RECENZIE – BOOK REVIEW

Ligia Istrate, *Frăția paradoxală – evrei și egipteni. O abordare istorică și teologică*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2016, 364 p.

După lucrarea de debut, *Nașterea poporului evreu: o promisiune divină*, publicată în 2010, Ligia Istrate revine, păstrând opțiunea tematică, cu un al doilea proiect editorial demn de atenție, cartea *Frăția paradoxală – evrei și egipteni. O abordare istorică și teologică*, apărută anul trecut la editura clujeană Casa Cărții de Știință. Inițial, această carte a fost o teză de doctorat susținută în anul 2013 la Universitatea Babeș-Bolyai, sub coordonarea profesorilor Ladislau Gyemant și Ioan Bolovan. Apariția acestei cărți este binevenită, în istoriografia și în dezbaterile culturale românească de astăzi, în condițiile în care dispunem de relativ puține abordări de această factură.

În structura cărții găsim pentru început o introducere lămuritoare, în care remarcăm, între altele, în cuprinsul celei de a treia secțiuni, efortul autoarei de a explica ideile și mai ales conceptele specifice pentru cercetarea propusă. În continuare, avem două părți mari, împărțite în capitole și subcapitole. Prima parte se referă la *Istoria relației dintre evrei și egipteni din*

Antichitate până în perioada modernă. În această parte a lucrării, autoarea prezintă, la început, considerații istoriografice, apoi pe întinderea a patru capitole, sintetizează două milenii de istorie a relațiilor dintre evrei și egipteni, o retrospectivă istorică organizată după cum urmează: *Între Biblie și istorie, evrei și egipteni în Antichitate* (cap. 2), *Diaspora evreiască din Egiptul antic* (cap. 3), *Perioada arabă. De la Muhammad la mameluci* (cap. 4), *Perioada otomană* (cap. 5). Partea a doua a cărții se intitulează:

Contemporaneitatea ca punct terminus al relației ciclice și ne propune, pe parcursul a patru capitole, aspecte consistente ale istorie contemporane a celor două popoare precum și a relațiilor dintre ele: *Fii Egiptului* (cap. 1), *Qantara Vest* (cap. 2), *Relația Egipt-Israel după dizolvarea comunității evreiești din Egipt* (cap. 3), *Egiptul: cadru de lucru pentru pacea în Orientul mijlociu. Supra-realismul „istoric”* (cap. 4). Lucrarea se încheie cu *Concluzii, Index de cuvinte și Bibliografie*.

Pe întinderea celor 364 de pagini, Ligia Istrate ne oferă o lucrare meritorie, o contribuție cu numeroase „puncte tari”, pe care dorim să le semnalăm în cele ce urmează. În primul rând, această carte umple în gol: oferă o contribuție documentară masivă pe o temă prea puțin frecventată în istoriografia românească. Mai mult decât atât, avem de-a face cu o temă de actualitate dacă ținem seama de evoluțiile din Orientul apropiat și mijlociu, în ultimul deceniu, cel puțin, care au redimensionat atât de substanțial dinamica relațiilor internaționale. În această ordine de idei, meritul autoarei este acela de a fi reușit să sintetizeze o literatură internațională vastă și consistentă, apărută în limba engleză, și să o integreze în țesutul argumentativ al lucrării. Având în vedere această bază informațională bogată pe care se sprijină, cartea poate servi drept compendiu sau manual pe teme de istoria și civilizația Orientului apropiat, atât pentru cititorul avizat cât și, mai ales, pentru publicul larg.

Este de remarcat, în al doilea rând, interpretarea asumată de autoare, maniera echidistantă și echilibrată în care se poziționează când scrie despre subiecte delicate, faptul că pune accent pe elementele comune din istoria și cultura celor două popoare, elemente pe care se pot construi punți, cicatriza răni și depăși traumele cauzate de adversitate și de ură. Nu este deloc lipsit de semnificație acest aspect dacă ținem seama de conținutul mare de controversă și conflictualitate pe care îl are subiectul: comunita-

tea evreiască, trăitoare de milenii în Egipt, fost constrânsă să-l abandoneze, iar raporturile dintre cele două state, Egipt și Israel, au cunoscut pe parcursul secolului XX faze de război deschis. Nu în ultimul rând, în contextul în care o serie de țări, de mică sau mai mare anvergură și greutate în peisajul relațiilor internaționale, s-au implicat în raporturile interstatale din zonă, autoarea prezintă informații privind participarea României comuniste la dinamica relațiilor internaționale din această parte a lumii.

Deși conține o încărcătură evenimentțială și factologică amplă, cartea nu se limitează la acest nivel, autoarea demonstrând că s-a familiarizat, pe lângă aspecte de istoria politică și a relațiilor internaționale, și cu religia și civilizația celor două popoare. Autoarea a dovedit deschidere de orizont și disponibilitate în a chestiona din mai multe perspective tema de cercetare aleasă. Din aceste rațiuni, considerăm că lucrarea își poate găsi utilitatea nu numai printre istorici, ea poate fi deopotrivă de folos teologilor și antropologilor, și nu în ultimul rând jurnaliștilor și diplomaților. În persoana Ligiei Istrate avem de-a face cu un cercetător tânăr, dar pe deplin format sub raportul instrumentarului și al metodologiei de studiu, cu o evoluție care se anunță promițătoare. Sperăm și îi dorim să confirme aceste așteptări!

ION CÂRJA